

Temeljem članka 13., 14., 29. i 36. Statuta Muzeja – Museo Lapidarium i članka 8., 9., 10. i 11. Zakona o muzejima (NN 110/15), te odredbama Pravilnika o načinu stjecanja muzejske građe i muzejske dokumentacije (Klasa: 003-05/18-01/1, Urbroj: 2105/03-17-18-1, od 19. 01. 2018.)

ravnateljica Muzeja dana 19. siječnja 2018. donosi

STRATEŠKI PLAN MUZEJA-MUSEO LAPIDARIUM O STJECANJU MUZEJSKE GRAĐE SA SVRHOM POPUNE FUNDUSA

I. PODACI O MUZEJU

Muzej-Museo Lapidarium (dalje u tekstu: MML) ustanova je koja djeluje u području kulture i registrirana je za obavljanje muzejske djelatnosti. Osnivač MML je Grad Novigrad. Muzej djeluje od 2006. kada je dovršena i otvorena nova zgrada muzeja sa stalnim postavom Lapidarij. MML ustrojen je od Muzeja Lapidarium i Galerije Rigo (djeluje od 1995. na adresi Velika ulica 5), a od 2014. vodi i muzejsku trgovinu Link (na adresi Veliki trg 9). Struktura zaposlenih je ova: 1 radnik na neodređeno vrijeme koji obavlja poslove višeg muzejskog tehničara, djelatnika u pismohrani i administratora, 1 radnica na određeno vrijeme koja obavlja poslove muzejske trgovine Link, te ravnateljica MML na mandatno razdoblje koja obavlja poslove voditeljice muzeja, stručne djelatnice, kustosice i kuratorice.

MML specifičan je muzej stoga što je planiran i izgrađen za potrebe spomenika kulture – Zbirke Lapidarij - čiji najreprezentativniji dio čini stalni postav. Muzej organizira i realizira interdisciplinarnu izložbu uz atraktivna spajanja različitih vidova umjetničkih medija kako bi što više privukao sve kategorije korisnika te postao prostorom dijaloga i interakcije među ljudima, kao i otkrivanja novih relacija sa lokalnom i širom zajednicom. MML prezentira muzejsku građu kroz razne vidove izložbene i nakladničke djelatnosti, pedagoško-edukativnih radionica te potiče i sprovodi suradnjom s drugim muzejima, kulturnim, stručnim i znanstvenim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

II. MISIJA I VIZIJA MUZEJA

Misija je da svojim zbirkama, izložbama i različitim programima uspostavlja dijalog prošlosti i suvremenosti, širi znanje i razumijevanje umjetnosti i vremena u kojemu ona nastaje te potiče suradnju sa društvom, posebice mladima, uz razvijanje kritičnog mišljenja i kreativnost. Novigradski muzej kontinuirano doprinositi razumijevanju lokalne i šire zajednice o nacionalnoj kulturnoj baštini - spomenicima Lapidarij - i njihova kontinuiteta ogledanog kroz prizmu suvremenih kulturnih projekata i programa.

Misija je i ta da potiče na održivi razvoj koji podrazumijeva kulturu i znanje kao dinamičnog pokretača gradskog, regionalnog i nacionalnog identiteta. MML je primarni subjekt u razvoju destinacije, mjesta u kojem djeluje, budući da broj posjetitelja koji dolaze u muzej nekoliko puta premašuje broj stanovnika.

Vizija MML je razvoj svih segmenata suvremene muzejske djelatnosti na dobrobit društva i okruženja u kome djeluje, te da omogućuje interdisciplinarnu razmjenu iskustva, vještina, znanja i ideja kako s korisnicima, zajednicom, djecom i omladinom tako sa ostalim osobnostima i ustanovama iz oblasti kulture u Hrvatskoj i inozemstvu.

III. MUZEJSKE ZBIRKE

MML ima tri muzejske zbirke: zbirka Lapidarij, zbirka Galerija Rigo, zbirka Kulturna povijest. Revizija fundusa Muzeja sprovedena je u siječnju 2016.

1. Zbirka Lapidarij (ZL)

Zbirka ima svojstvo pokretnog kulturnog doba upisanoga u Registar kulturnih dobara RH pod oznakom Z-3624. Najreprezentativniji dio zbirke izložen je u stalnom postavu MML pri čemu se ističu spomenici rano srednjovjekovnog razdoblja, posebice tzv. Merovinškog doba, a najznačajniji je Mauricijev ciborij iz druge polovice 8. st.

U inventarnoj knjizi muzejskih predmeta u ZL inventirano je 95 muzejskih predmeta, 49 čini stalnu zbirku, a ostala građa pohranjena je u muzejskoj čuvaonici. Građa ZL prezentirana je knjigom, u: Miljenko Jurković, Ivan Matejčić, Jerica Zihlerl; Novigrad : Muzej Lapidarium, Novigrad, 2006. Isto tako građa zbirke objavljena je na <http://www.muzej-lapidarium.hr/zbirka-lapidarij/> i na <http://www.muzej-lapidarium.hr/stalni-postav/>. S obzirom na to da je zbirka specifična, zaokružena spomenička cjelina, poznata struci i javnosti više od sto godina, postoji mala vjerojatnost njezina širenja, dopune, odnosno novih otkupa ili drugih vidova akvizicija.

2. Zbirka Galerije Rigo (ZGR)

ZGR umjetnička je zbirka koja obuhvaća razdoblja 20. i 21. stoljeća. Zbirku čine slike, crteži, skulpture, fotografije, grafike, instalacije, objekti i videa što je donirano ili otkupljeno ponajviše od umjetnika/umjetnica koji su izlagali u Galeriji. Zastupljeni su hrvatski i međunarodni umjetnici/ce. Iz zbirke ističemo skulpturu Gorana Trbuljaka (jedina njegova javna skulptura u Hrvatskoj), fotografije Tine Modotti, Vladimira Birgusa, Anđela Božca, Marije Braut, Silvije Sofije, akvarele Ivana Kožarića, grafike Ivana Picelja, Victora Vassarelya, Getulia Alvianija, multipl Ivane Franke, slike Duje Jurića, Vlaste Delimar, Đanina Božića, Dina Zrneca i dr. Zbirka je upisana u registar Hrvatska kulturna baština (<http://www.kultura.hr/Zbirke/Galerija-Rigo>).

U inventarnoj knjizi muzejskih predmeta inventirano je 252 muzejska predmeta. Zbirka je pohranjena u čuvaonici i pred prostoru čuvaonice MML. Čuvaonica ujedno služi kao prostor u kojem se, uz umjetnine iz fundusa, čuva materijal koji čini sekundarnu muzejsku te arhivsku građu.

3. Zbirka Kulturna povijest (ZKP)

ZKP održava kulturnu i prirodnu baštinu zajednice u kojoj djeluje, kao što su razglednice, plakati, ilustracije, dokumenti, sakralni predmeti, arhivska i ostala građe koja obuhvaća povijesnu i kulturološku građu s područja Novigrada i okolice. Lokalnog je značaja i obuhvaća razdoblja 18., 19. i 20. st. Inventarna knjiga muzejskih predmeta u ZKP ima 133 zapisa. Zbirka je pohranjena u čuvaonici i pred prostoru čuvaonice ML.

IV. NAČIN I POSTUPAK STJECANJA MUZEJSKE GRAĐE

Način i postupak stjecanja muzejske građe propisano je MML Pravilnikom o načinu stjecanja muzejske građe i muzejske dokumentacije, te je imenovano Povjerenstvo za stjecanje muzejske građe kao stručno savjetodavni organ MML koji, pored ravnatelja, sudjeluje u postupku stjecanja muzejske građe na propisani način, odnosno u skladu s načelima i standardima propisanim odredbama Zakona o muzejima i drugih propisa.

Pod muzejskom građom smatraju se spomenici Zbirke Lapidarij, civilizacijska i kulturna dobra lokalnog (Novigrad i okolica) i regionalnog (Istra) okruženja iz različitih povijesnih razdoblja te djela s

područja likovnih umjetnosti iz razdoblja 20. i 21. stoljeća, posebice suvremenog vizualnog stvaralaštva. Muzejsku građu čini i sva prateća muzejska dokumentacija o toj građi.

Stjecanje muzejske građe postupak je popunjavanja zbirke MML, s tendencijama stvaranja novih zbirki muzejskih predmeta. Stjecanje muzejske građe može se steći na jedan od sljedećih načina:

- kupnjom (otkupom),
- darovanjem (donacijom),
- nasljeđivanjem,
- zamjenom,
- terenskim radom i istraživanjem,
- na drugi zakonom dopušteni način.

MML zbirke navedene u poglavlju III. steknute su ponajprije nasljeđivanjem i terenskim radom (ZL), darovanjem (ZGR i ZKP) te otkupom (ZGR i ZKP). Zbirke Rigo i Kulturna povijest ponajviše se popunjavaju darovanjem, kako od strane umjetnika/ica koji su izlagali u MML ili od strane pojedinaca ili institucija iz lokalne zajednice.

MML ima prostorne mogućnosti za čuvanje i adekvatnu zaštitu muzejske građe. Međutim za akvizicije onih predmeta čije je čuvanje zahtjevnije, bilo da se radi o materijalnim karakteristikama radova ili o njihovim dimenzijama, standarde nabave i srbi o tome MML ne može ispuniti.

V. DUGOROČNI PLAN RAZVOJA MML ZBIRKI - OTKUP MUZEJSKE GRAĐE

Specifičnost MML je stalna muzejska zbirka Lapidarij, čiji muzeološki postav smišljeno prati arhitektonsku koncepciju muzeja. S obzirom na to što je zbirka jedinstvena, definirana cjelina, a potječe iz nekadašnje novigradske katedrale Sv. Pelagija u kojoj se ne sprovode niti se planiraju nova arheološka istraživanja, nije izgledno proširenje, prikupljanje ili otkup njezine građe.

Stoga je strategija razvoja zbirki usmjerena na donacije i otkupe muzejske građe za popunjavanje stručnih zbirki Galerije Rigo i Kulturna povijest, te u perspektivi – stvaranja novih specijaliziranih zbirki. MML, kao i Galerija Rigo, već niz godina, s obzirom na iskustva u osnivanju zbirki putem donacija radova suvremenih hrvatskih te europskih umjetnika, javno potiče donacije, ali uvijek uz recipročne odnose između organizacijskih realizacija, usluga MML i umjetnika/ica.

Od 2014. namjenska sredstva za otkup građe planiraju se unutar proračuna Grada Novigrada i iz vlastitih sredstava MML, a od 2017. podnijete su prve prijave za otkup građe prema Ministarstvu kulture RH i Upravnom odjelu za kulturu Istarske županije, što govori o skrbi MML o popunjavanju zbirki, praćenju suvremenih tendencija, ali i skromnom doprinosu tržištu umjetnina u Hrvatskoj, osobito suvremenih umjetnika/ica mlađe i srednje generacije. Isto tako prate se ponude kolekcionara, antikvarijata i ostalih specijaliziranih trgovina s povijesnom i arhivskom građom, prije svega lokalnog okruženja.

Cilj dugoročnog plana je uspostava muzeoloških standarda sukladno pozitivnim propisima RH, koncepcijskih prezentacija građe unutra stalnog postava, kolegijalnih odnosa sa stvaraocima, međumuzejske suradnje, kontinuiteta i praćenja suvremenih umjetničkih procesa, godišnjih povremenih izložbi iz fundusa i novih akvizicija. Cilj uključuje i nakladničku djelatnost muzeja, posebne edicije ili knjige umjetnika te organiziranje različitih događanja, radionica i manifestacija kako bi se uspostavili novi odnosi i otkrivale nove relacije između umjetnosti i zajednice. Istovremeno, svaka nova nabavljena muzejska građa trebala bi biti primjenjiva u prezentaciji povremenih samostalnih, tematskih, studijskih, edukativnih, informativnih ili problemskih izložbi, kao i građa za posudbe drugim kulturnim ustanovama.

1. Program i prioriteti otkupa muzejske građe za popunjavanje Zbirke Galerije Rigo

Programska djelatnost Galerije Rigo usmjerena je i na umrežavanje sa srodnim, regionalnim, europskim institucijama s kojima razmjenjuje ili producira zajedničke programe bazirane na suvremenoj umjetničkoj praksi i produkciji. Djelatnost galerije se nadovezuje i na istraživanja i reinterpretacije modernističkog naslijeđa ili revidiranju kulturoloških fenomena. ZGR nadograđuje se detektiranjem i interpretiranjem novih pojava u suvremenoj umjetnosti, usmjeravanjem prema djelima koji su nastali u Istri i Hrvatskoj. Time podrazumijevamo poticanje vidljivosti i prisutnosti suvremenih umjetničkih praksi, profiliranje specifikuma pa i konkurentnosti ZGR u odnosu na srodne ustanove.

Izlagački trendovi u dosadašnjoj su muzejskoj praksi rezultirali novim akvizicijama, ponajviše donacijama izlagača te umjetnika/ica sa rezidencije Kuberton, što se pokazalo kao funkcionalan način stvaranja fundusa, pa se takva politika nabave građe planira nastaviti i u budućnosti. Nabava građe planira se i otkupom s ovim prioriternim ciljevima:

- otkup radova suvremenih autora/ica koji djeluju na regionalnoj umjetničkoj sceni, osobito onih prikazanih na godišnjim izložbama u Galeriji Rigo ili MML koji se odlikuju vrhunskim autorskim ostvarenjima značajnih za kontinuitet suvremene umjetničke prakse,
- otkup ključnih, autorskih ostvarenja prikazanih na MML manifestacijama, npr. Arterija, Indirekt i sl.,
- otkup autorskih ostvarenja različitih medija i provenijencija koja su od posebnog značaja za razvoj suvremene umjetničke prakse na području Istre, posebice onih antologijskih vrijednosti,
- otkup autorskih ostvarenja koja jesu markeri inovativnih tematskih, stilsko-morfoloških i estetskih zaokreta u umjetnosti, posebice u Istri,
- otkup recentnih radova povezanih s radovima već zastupljenim u fundusu na način zaokruživanja autorskih, tematskih ili medijskih segmenata, npr. instalacije, ready made, umjetničke knjige itd.,
- otkup radova produkcija autora/ica starije i mlađe generacije pritom potičući nove cikluse, site-specific radove te korelirajući otkupe s aktualnim programima MML kao što su samostalne izložbe, retrospektive ili studijske izložbe pozvanih autora.

2. Program i prioriteti otkupa muzejske građe za popunjavanje Zbirke kulturna povijest

ZKP odražava kulturnu, povijesnu i prirodnu baštinu mjesta i zajednice u kojoj MML djeluje. Istraživanje i skupljanje građe obavljeno je u kontekstu lokalne povijesti Grada Novigrada i okolice, povezana s tom poviješću preko ljudi, događaja ili važnih životnih razdoblja uvažavajući etničke, religijske ili političke identitete.

Kulturno povijena građa prikuplja se donacijama i otkupom. Cilj prikupljanja građe je stalna pohrana u Muzeju koja služi za istraživanje i prezentaciju lokalne povijesti, kulturnog razvoja Novigrada i okolice. Od 2014. ponajviše se otkupljuju stare razglednice/cartoline Novigrada s kraja 19. i početkom 20. st., te crteži ili ilustracije lokalnih dizajnera. Donirane su stare originalne fotografije osoba iz Novigrada, arhivski dokumenti te različiti kulturološki predmeti. Zbirka se popunjava novim akvizicijama, ponajviše donacijama osoba iz Novigrada i uže okolice, što se pokazalo kao funkcionalan način stvaranja fundusa, pa se takva politika nabave građe planira nastaviti i u budućnosti. Nabava građe planira se i otkupom, a prioriterni ciljevi jesu:

- otkup razglednica, grafika, kartografija grada Novigrada i okolice (Dajla, Karigador, ušće Mirne itd.) u svrhu popunjavanja postojeće zbirke,

- otkup arhivske, dokumentarne i likovne građe (grafike, vedute, vintage fotografije itd.) relevantne za povijest i kulturu Grada Novigrada i okolice,
- otkup ilustrirane građe, crteža i plakata relevantne za povijest i razvoj kulture Grada Novigrada i okolice,
- otkup rijetkih tiskovina relevantne za povijest i razvoj kulture Grada Novigrada i okolice,
- otkup originalnih crteže ili oblikovnih rješenja koja su služila (ili jesu recentna) u svrhu kulturne, turističke ponude i razvoja Grada Novigrada i okolice.

V. ZAKLJUČAK

Proces nabave muzejske građe u MML provodi se sustavno, povodeći se objektivnim, racionalnim i znanstvenim kriterijima kako bi muzejska zbirka prezentirala relevantna kulturološka dostignuća povijesno umjetničkog razdoblja, moderne i suvremene umjetnosti te služila sadašnjem i budućem interesu znanja, istraživanja i prezentiranja.

Sakupljanje muzejske građe usklađeno je s temeljnim smjernicama unutar kojih se odvija djelovanje MML, čija je misija da svojim zbirkama, izložbama i različitim programima uspostavlja dijalog prošlosti i suvremenosti, širi znanje i razumijevanje umjetnosti i vremena u kojemu ona nastaje te potiče skrbi i ljubav kako o nacionalnoj kulturnoj baštini tako i o modernoj i suvremenoj umjetnosti.

Klasa: 612-05/18-01/12

Urboj: 2105/03-17-18-1

dr. sc. Jerica Zihner
ravnateljica Muzeja